

2018. II. hírlevél

Tartalom

- 1 Bevezető
- 2 Jogszabályváltozás
- 3 Az új szintetikus szerek lefoglalásainak és biológiai mintákból történő kimutatásának alakulása 2017-ben
- 4 A 2017-ben mért koncentráció adatok

Bevezető

Kedves Olvasóink!

Örömmel tájékoztatjuk önöket, hogy a Nemzeti Drogellenes Stratégia céljainak megvalósítása érdekében folytatjuk a „Kritikus kábítószeres és designer drogok hatóanyagtartalmának fokozott monitorozása” elnevezésű projektet, mely lehetővé teszi számunkra a hírlevelek további megjelentetését.

A Nemzeti Szakértői és Kutató Központ tavaly januári megalakulása óta egy intézményi struktúrához tartozik a Kábítószervizsgáló Szakértői Intézet és a Toxikológiai Szakértői Intézet. A szervezeti hovatartozás mellett azonban a vizsgálatok célja szerint szakmailag is indokolt, hogy a két intézet eredményeiből látható trendeket ezentúl egy hírlevélben tegyük közzé.

Összefoglalónkban hírt adunk az ENSZ kábítószerügyi döntéséről. Összegezzük a Magyarországon lefoglalt bűnjelekből és a Toxikológiai Szakértői Intézetbe vizsgálatra érkezett biológiai mintákból kimutatott klasszikus kábítószeres és új szintetikus szerek egész évre vonatkozó, 2017-es hazai tendenciáit, kiemelve a piacon domináló szintetikus kannabinoidok és katinon-származékok körében tapasztalható változásokat. Összehasonlítjuk a szubsztancia alapú és a vér-, vizeletvizsgálati eredmények alakulását. Ezek mellett beszámolunk a Toxikológiai Szakértői Intézetben 2017 során vizsgált vérmintákból mért designer drog koncentrációk eloszlásáról is.

A hírlevelek és riasztások elérhetők az NSZKK honlapján, a www.nszkk.gov.hu oldalon.

A hírleveleket a feliratkozott szakemberek részére megjelenéskor automatikusan megküldjük. A feliratkozási szándékot a drug.b@nszkk.gov.hu levélcímen kérjük jelezni.

Budapest, 2018. június 13.

Dr. Nagy Júlia
igazgató
Kábítószervizsgáló Szakértői Intézet

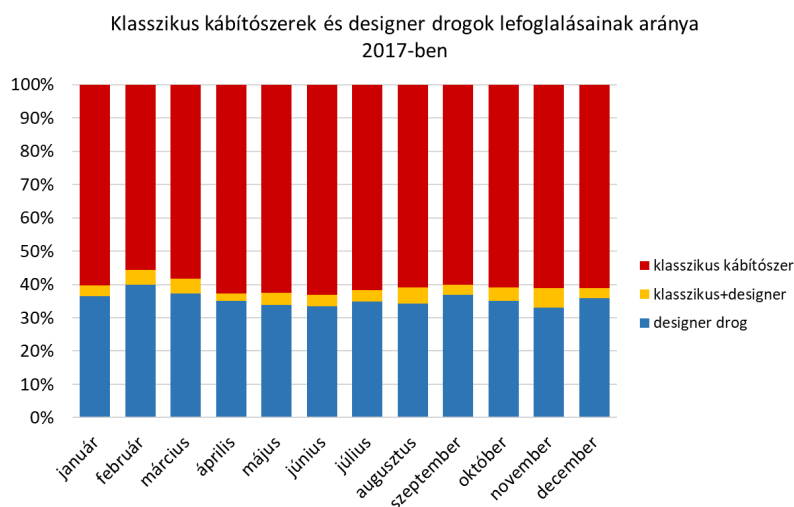
Dr. Süvegh Gábor
igazgató
Toxikológiai Szakértői Intézet

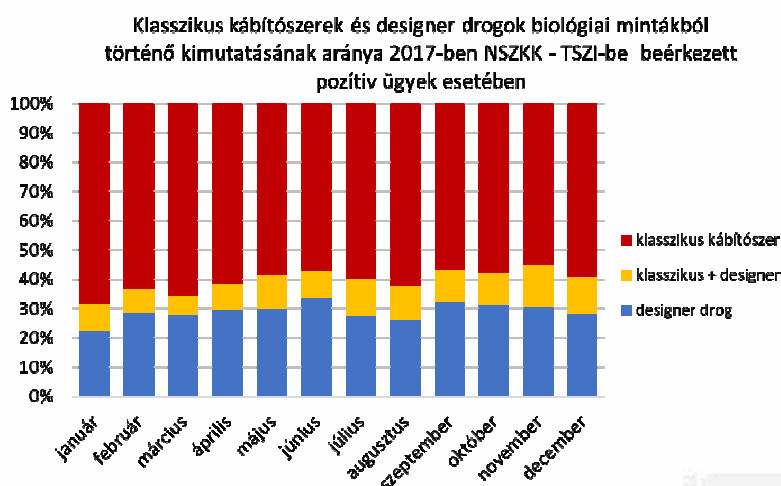
Jogszabályváltozás

Az ENSZ Kábítószerügyi Bizottsága márciusban döntött arról¹, hogy 12 vegyületet nemzetközi ellenőrzés alá helyez. Az 1961-es Egységes Kábítószer Egyezmény hatálya alá kerül az ocfentanil, a furanylfentanil, az acryloylfentanil, a 4-fluoroisobutyrfentanil, a tetrahydrofuranlylfentanil és a carfentanil. Az 1971-es Pszichotróp Egyezmény hatálya alá kerül a 4-fluoramfetamine, az AB-PINACA, az AB-CHMINACA, az 5F-PB-22, az UR-144 és az 5F-MDMB-PINACA. Megkezdődött továbbá a korábbi hírleveleinkben közölt, 2017-ben hazánkban újonnan azonosított 11 vegyület esetében az új pszichoaktív anyaggá minősítéshez szükséges, előzetes szakmai értékelés.

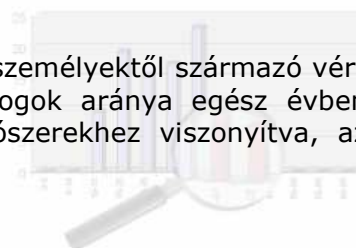
Az új szintetikus szerek lefoglalásainak és biológiai mintákból történő kimutatásának alakulása 2017-ben

A kínálati oldalon meglehetősen stabil volt 2017-ben a klasszikus kábítószer és a designer drogok aránya. A nyári időszakban sem mutattak nagy eltérést a statisztikai adatok: a lefoglalások 30-40 százalékában találoztunk designer drogokkal.

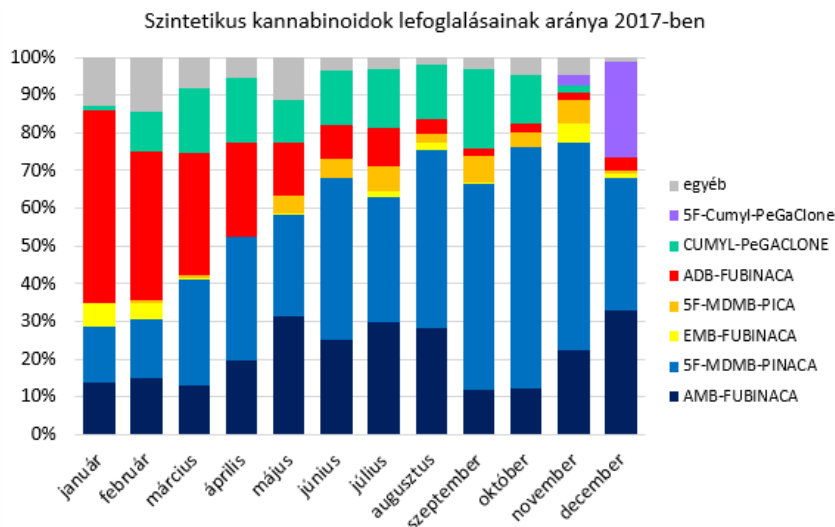

2017-ben a Toxikológiai Szakértői Intézetbe beérkezett, élő személyektől származó vér- és vizeletminták analízise során a kimutatott designer drogok aránya egész évben szintén 30-40 százalék körül mozgott a klasszikus kábítószerhez viszonyítva, az együttes előfordulást is figyelembe véve.

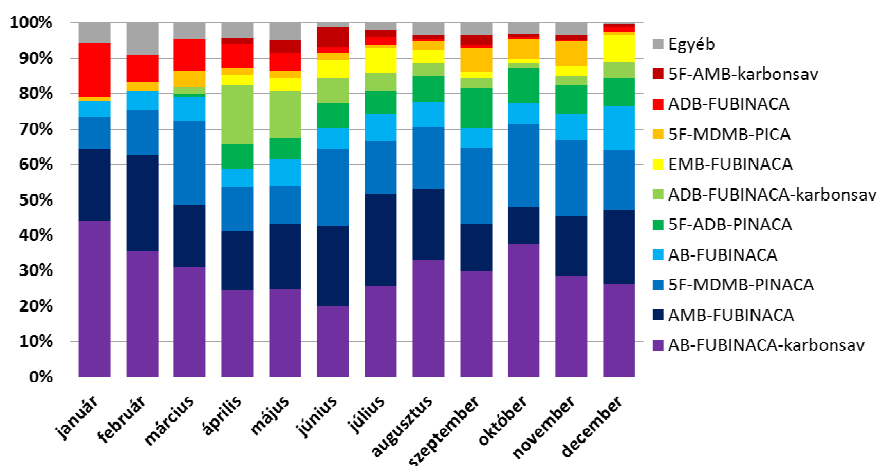
¹ <https://www.unodc.org/LSS/Announcement/NewAnnouncements>

Szintetikus kannabinoidok

A tavalyi évben a lefoglalások alapján – akárcsak a biológiai mintákban – az **ADB-FUBINACA** arányának jelentős csökkenése volt megfigyelhető az őszi hónapokra. Helyette az **5F-MDMB-PINACA** és a 2017 januárjában megjelent Cumyl-PeGaCLONE előfordulása jelentősen megnőtt, szeptemberben a **Cumyl-PeGaCLONE** a vizsgált, szintetikus kannabinoidokat tartalmazó bűnjelek 25 százalékában fordult elő, míg az **5F-MDMB-PINACA** októberre érte el a mintegy 65 százalékos csúcstértéket. A **Cumyl-PeGaCLONE** a szeptember végi új pszichoaktív listára kerülést követően, decemberre gyakorlatilag eltűnt a lefoglalásokból. A jelenleg még legálisnak számító - de már az új pszichoaktív anyaggá minősítés alatt álló - **5F-Cumyl-PeGaCLONE** novemberben volt először azonosítható a vizsgált anyagokban, decemberben már 30 százalékos arányt mutatva. **AMB-FUBINACA** esetében hullámzó tendenciát figyelhettünk meg, aránya szeptemberre erősen lecsökkent, majd novemberben újra növekedésnek indult, decemberre mintegy 30 százalékot érve el.

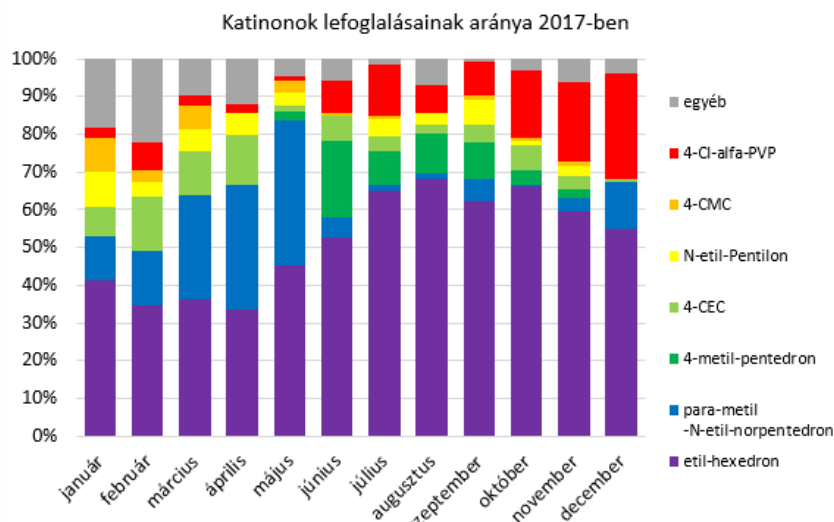
Szintetikus kannabinoidok egymáshoz viszonyított előfordulási aránya biológiai mintákban 2017-ben

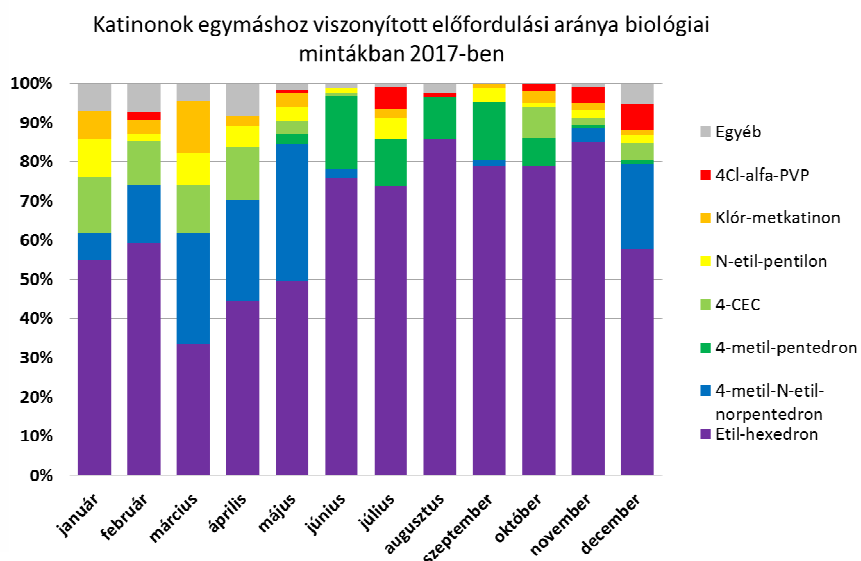
Biológiai minták vizsgálata során szintetikus kannabinoidok fogyasztása esetében sokszor már csak a bomlástermék mutatható ki, mely több hasonló szerkezetű anyavegyületből is származhat. Azon ügyeket, melyeknél a potenciális anyavegyületekből egy sem volt már detektálható a bomlástermék mellett, külön tüntettük fel a 2017 során legnagyobb számban kimutatott szintetikus kannabinoidok közt (**5F-AMB-karbonsav**, **ADB-FUBINACA-karbonsav** és **AB-FUBINACA-karbonsav**). A Toxikológiai Szakértői Intézet tavalyi éves ügyszámának 11 százalékában mutattunk ki kizárólag **AB-FUBINACA-karbonsav** bomlásterméket, amely származhat a lefoglalásokban megjelent anyagok közül az **AB-FUBINACA**, **AMB-FUBINACA**, illetve

EMB-FUBINACA anyavegyületek bomlásából egyaránt. Egész évben nagy esetszámban fordult elő **AMB-FUBINACA** és **5F-MDMB-PINACA** (az ügyszám 7-7 százaléka), sokszor ugyanazon mintában egymás mellett. Néhány olyan eset is előfordult, ahol akár 9 különböző szintetikus kannabinoid is detektálható volt egyazon vizeletmintában. A kimutatott vegyületek között igazán változó tendenciát csak az **ADB-FUBINACA** esetében láthatunk, melynek esetszáma az év második felében jelentősen lecsökkent. Külön nevesítve ugyan nem szerepel a diagramon, de a **Cumyl-PeGaCLONE** előfordulása a lefoglalási adatokkal párhuzamosan a biológiai mintákban is visszaesett 2017 őszén, az 55/2014-es EMMI rendelet mellékletére való felkerülését követően.

Katonon származékok

A Kábítószervizsgáló Szakértői Intézetben legnagyobb számban az **etil-hexedronnal** találkozunk az elmúlt évben a katononok közül. Az év eleji 30 – 40 százalékról augusztusra közel 70 százalékra nőtt a vegyületcsoporton belüli aránya, majd lassú csökkenésbe kezdett, decemberben már „csak” 55 százalékos volt az előfordulása. Május végéig a **para-metil-N-etil-norpentedron** (vagy más néven **4-metil-N-etil-norpentedron**) fordult még elő jelentős arányban a bűnjelekben, májusban elérve a mintegy 40 százalékot, majd hirtelen eltűnve a kínálatból. Helyette először a **4-metil-pentedron** jelent meg először nagyobb számban – júniusban kb. 20 százalékot mutatott, ősz végére eltűnt a lefoglalásokból. Mellette folyamatosan futott fel a **4-Cl-alfa-PVP** előfordulási aránya, időnként önmagában, de legtöbbször az etil-hexedronnal keverve. Decemberre már a minták mintegy 30 százalékában volt megtalálható a **4-Cl-alfa-PVP**.

A katonák lefoglalási aránya jól korrelál a biológiai mintákból kimutatható eredményekkel. A katonák származékai között legnagyobb számban a biológiai mintákban is az **etil-hexedron** fordult elő (az éves ügyszám 6 százalékában). A tavaszi hónapokban a **4-metil-N-etil-norpentedron** is gyakran kimutatott vegyület volt, melyet a **4-metil-pentedron** váltott fel június és október között, decemberben azonban újra visszatért. A **4-CEC** szintén a 2017-es év elején és októberben volt nagyobb számban detektálható.

A 2017-ben mért koncentráció adatok

A vizsgált feketepiaci kábítószer-készítmények átlagos hatóanyag-tartalma táblázatos formában összefoglalva a <https://nszkk.gov.hu/droghelyzet/hatoanyagtartalom> alatt található.

Az alábbi táblázatban a Toxikológiai Szakértői Intézetbe 2017-ben beérkezett vérmintákban mért designer drogok koncentráció értékei láthatóak. Bár e vegyületeknek egyre növekvő szakirodalma van, még mindig igen keveset tudunk róluk, ezért szeretnénk más szakterületek képviselőinek is értékes adatokkal szolgálni gyakorlati tapasztalataink megosztásával.

Vérmintából kimutatott vegyület	Esetszám	Mért koncentrációk [ng/ml]			
		Átlag	Medián	Legkisebb érték	Legnagyobb érték
5F-MDMB-PINACA	118	0,34	0,12	0,006	5,83
AB-FUBINACA	7	0,37	0,21	0,05	1,58
AMB-FUBINACA	37	0,10	0,05	0,01	0,84
AB-FUBINACA-karbonsav bomlástermék	185	47,0	2,93	0,14	760
ADB-FUBINACA	57	5,70	3,20	0,01	22,2
MDMB-CHMICA	9	1,08	0,17	0,02	4,89
Cumyl-PeGaCLONE	15	0,59	0,25	0,02	4,01
Etil-hexedron	14	28,3	17,8	10,2	84,0

